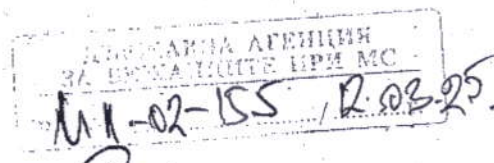

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ДИРЕКЦИЯ „МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ“

СПРАВКА

Относно: ХАИТИ

1. Актуална политическа и икономическа обстановка.
2. Положението със сигурността в страната.
3. Положението на жените – в частност на самотните родители с ненавършили пълнолетие деца.

1. Актуална политическа обосновка в страната
и
2. Положението със сигурността в страната.

Коалицията на бандите Viv Ansanm (Живейте заедно) се стреми да спечели политическа легитимност въпреки продължаващото насилие в столицата Порт-о-Пренс; властите потвърдиха, че ще се стремят да проведат избори през ноември.

Усилията на Viv Ansanm да получи политическа легитимност допринесоха за политическия смут. Говорителят на Viv Ansanm Джими „Барбекю“ Шеризие на 1 януари 2025 обяви, че гангстерската коалиция е решила да създаде политическа партия, а на 12 януари каза, че са избрал партийни представители за всеки от десетте департамента и диаспората на Хаити. Съобщението засили напрежението на политическия фронт, предизвикано от корупционния скандал, включващ трима членове на Преходния президентски съвет (ТРС). По-специално редица високопоставени хаитянски политици на 8 януари изготвиха документ с три възможни решения за разрешаване на кризата, измъчваща съвета: (1) запазване на настоящата структура на ТРС, но замяна на трима замесени съветници; (2) намаляване на съвета до тричленен панел, съставен от съдия, политик и представител на гражданското общество; (3) намаляване на съвета до панел от трима души, избран от девет сектора, представени в текущия ТРС. Един политик, участващ в предложението обаче, на 10 януари призна, че Вив Ансанм е бил споменат в документа сред поддръжниците на преконфигурирането; Ръководителят на ТРС Волтер на 13 януари обвини онези, които са подписали документа, че са се съюзили с банди за изборни цели и призова за ареста им.

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

Насилието между бандите продължи, докато ръководената от Кения мисия за сигурност получи подкрепления. Трябва да се отбележи, че на 1 януари избухна битка между полиция и членове на банда в района на Макако близо до престижния квартал на Порт-о-Пренс; полицията на 9 януари съобщи, че с подкрепата на мисията за сигурност е противодействала на настъплението и е засилила охраната. Бандите на 27 януари се опитаха да превземат съседната община Кенскоф, но бяха осуетени от полицията и мисията за сигурност. Основното контейнерно пристанище на Хаити 9 януари спря дейността си за поне два дни поради натиск от банда, водена от Миканор Алтес. Междувременно повече държави предоставиха войски в мисията за сигурност, включително Гватемала и Ел Салвадор, докато Кения на 18 януари разположи 217 допълнителни служители. Генералният секретар на ООН Гутериш се очаква да издаде препоръки до Съвета за сигурност на ООН през февруари относно потенциалната роля на ООН в Хаити, включително оценка за прехода на мисия към мироопазваща операция.

В друго важно развитие. На 29 януари Волтер обяви, че общите избори ще се проведат през ноември 2025 г. съгласно споразумение от април между ключови политически групи, въпреки продължаващото насилие и значителни логистични предизвикателства.

На фона на необузданото групово насилие се появиха въпроси относно бъдещата подкрепа на САЩ за чуждестранни мисии за сигурност, докато дискусиите за провеждане на избори в края на 2025 г. се засилиха.

Насилието между бандите продължава с неотслабваща сила. По-специално, банди се опитаха да завладеят общността на Kenscoff в планините над престижния квартал Pétion-Ville в столицата Порт-о-Пренс, като официалните данни показват, че насилието е разселило над 4000 души и е убило най-малко 50; властите на 18 февруари заявиха, че издирват 16 лица, включително бившия сенатор Ненел Каси и бившия представител на Kenscoff, Алфредо Антоан, за предполагаемо участие в атаки. На 13 февруари банди подпалиха части от най-голямата болница в Хаити, разположена в центъра на Порт-о-Пренс. На 14 февруари бандите започнаха офанзива в няколко района на столицата, включително квартал Делмас 30, на 24 февруари увеличиха атаките, които прогониха най-малко 12 000 души. Междувременно министърът на правосъдието Патрик Пелисие на 2 февруари възложи на новия секретар по сигурността Марио Андресол да наблюдава операциите на правоприлагащите органи в столичния район на Порт-о-Пренс и департамент Артибонит, друга гореща точка за групово насилие.

САЩ частично замразиха финансирането на международните сили за сигурност. В началото на февруари САЩ замразиха даренията за доверителния фонд на международната мисия за сигурност, повдигайки въпроси относно ангажимента на Вашингтон да гарантира бъдещи операции по сигурността, въпреки че одобри освобождаване от 40,7 милиона долара в помощ за мисията и полицията в Хаити. Междувременно 70 войници от Ел Салвадор и 144 офицери от Кения съответно на 6 февруари се присъединиха към мисията, което доведе общия персонал до приблизително 1000 души. Един кенийски полицаи загина на 23 февруари по време на

операции срещу банди в Артибонит, първата жертва на мисията. В писмо от 24 февруари до Съвета за сигурност на ООН генералният секретар на ООН Антонио Гутереш препоръча подпомагане на мисията чрез службата за подкрепа на ООН с логистика и операции, заявявайки, че „на този етап преминаването към мироопазваща операция на ООН не е... осъществим вариант“.

Вътрешни и регионални участници обсъдиха перспективите за избори през 2025 г. КАРИКОМ (орган на карибските нации) 6 февруари се срещна със сектори, представени в преходното правителство на фона на силно напрежение между тези сектори и Преходния президентски съвет; някои участници призоваха за включване на нови политически сили в дискусиите. Изборите, които понастоящем са планирани за края на 2025 г., са включени в разговори, като някои представители настояват за отлагането им до 2026 г.; подобни дискусии за това дали Хаити трябва да проведе избори при настоящите условия на сигурност се проведоха по време на срещата на държавните ръководители на КАРИКОМ на 19-21 фев.¹

Правителството на Хаити съобщи, че полицията е започнала широкомащабна операция в бедняшки квартал, контролиран от влиятелния лидер на банда Джими Шеризие, който е широко известен като Барбекю.

Властите съобщават, че няколко членове на бандата са били убити в района на Долен Делмас в столицата Порт-о-Пренс.

Според местни доклади в операцията са използвани военни дронове, носещи експлозиви.

Премиерът Аликс Дидие Филс-Еме похвали нападението. Той каза, че това е дело на специална работна група, създадена преди два дни за справяне с несигурността.

Шеризие, на 47 години, е страховитият лидер на Viv Ansam (Живейте заедно), коалиция от банди, които контролират голяма част от града.

Не е ясно дали кенийските полицаи, изпратени в Хаити миналата година, за да помогнат в борбата с бандите, участват в операцията по сигурността.

Миналата седмица кенийски полицаи - който патрулира с водената от Кения многонационална мисия за подкрепа на сигурността - беше убит при сблъсък с членове на банда.

Контролът върху бандите в Порт-о-Пренс доведе до почти пълно разрушаване на закона и реда, колапс на здравните услуги и възникване на криза с хранителната сигурност.

Повече от 5500 души са били убити при насилие, свързано с банди в карибската нация през 2024 г., а повече от един милион души са напуснали домовете си.

¹Crisis Group Haiti <https://www.crisisgroup.org/latin-america-caribbean/caribbean/haiti> [accessed 12 March 2025]

Преходният президентски съвет на Хаити, органът, създаден, за да възстанови демократичния ред, постигна малък напредък към организирането на дълго отлагани избори.²

3. Положението на жените – в частност на самотните родители с ненавършили пълнолетие деца.

ООН предупреди, че в Хаити има все повече докладвани случаи на насилие, основано на пола. Според данни на Human Rights Watch (HRW) от януари до октомври 2024 година е имало над 54 000 случая на насилие, основано на пола. Истинският брой на случаите е неизвестен, но се смята, че е много по-висок.

„Върховенството на закона в Хаити е толкова нарушено, че членове на престъпни групи изнасилват момичета или жени, без да се страхуват от каквито и да е последствия. Международната общност трябва спешно да увеличи финансирането за цялостни програми в подкрепа на оцелелите от сексуално насилие“, каза Натали Котрино, изследовател на кризи и конфликти в Human Rights Watch.

Според HRW има 1000 процента увеличение на случаите на сексуално насилие с участието на деца през последната година. Много от оцелелите остават с усложнения, включително наранявания, психични травми, бременност и полово предавани болести. Въпреки това, поради цялостната липса на медицинска и психосоциална подкрепа за жертвите, наред с широко разпространената стигма и страх от отмъщение, много жертви не се изявяват.

Забраната на абортите в Хаити само изостри този проблем. „Хаитянските жени и момичета, изправени пред бедност, прибегват до небезопасни аборти, рискувайки живота си. Небезопасните аборти са третата водеща причина за майчина смъртност“, каза Паскал Солаж, директор на женската организация Nègès Mawon.³

Сексуалното насилие стана широко разпространено, като оцелелите имаха минимален достъп до здравни услуги и почти липсваше правосъдие. Нарастващият глад и крайната бедност принудиха децата да се присъединят към престъпни групи, където са изправени пред малтретиране, включително сексуална експлоатация.⁴

На 7 февруари Детският фонд на ООН (УНИЦЕФ) издаде прессъобщение, в което описва подробно влошаването на условията на живот в Хаити, особено що се отнася до младите момичета.

² *BBC News: Haiti police raid gang leader Barbecue's stronghold in capital, 2 March 2025* <https://www.bbc.com/news/articles/c78ejpvdlezo> [accessed 12 March 2025]

³ *IPS - Inter Press Service: Humanitarian Situation in Haiti Deteriorates as Gender-Based Violence Soars, 28 November 2024* https://www.ipsnews.net/2024/11/humanitarian-situation-haiti-deteriorates-gender-based-violence-soars/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=humanitarian-situation-haiti-deteriorates-gender-based-violence-soars [accessed 12 March 2025]

⁴ *HRW - Human Rights Watch: World Report 2025 - Haiti, 16 January 2025* <https://www.ecoi.net/en/document/2120084.html> [accessed 12 March 2025]

„Зашеметяващото увеличение от 1000 процента на сексуалното насилие срещу деца в Хаити превърна телата им в бойни полета. 10-кратното увеличение, регистрирано от 2023 г. до миналата година, идва, когато въоръжени групи причиняват невъобразими ужаси на децата“, каза говорителят на УНИЦЕФ Джеймс Елдър. Той добави, че има случаи на млади момичета, които са били отвлечани, бити, дрогирани, изнасилвани и държани за откуп от членове на банда.

На 22 януари Лекари без граници пуснаха информационен анимационен видеоклип, който хвърля светлина върху ежедневието на оцелелите от насилие в Хаити. В това видео се посочва, че приблизително 4200 хаитянски жени са били подложени на сексуално насилие миналата година, което е 140% увеличение от 2022 г. Животът на оцелелите в Хаити е описан като много труден, тъй като страната разполага с ограничени психосоциални и медицински ресурси. Има само няколко спешни приюта, които предоставят грижи за оцелелите, които са напрегнати поради големия брой пациенти. Оцелелите от сексуално насилие често са принудени да живеят в лагери за разселване или на обществени улици, като някои дори се връщат обратно на мястото на своите нападения.

Повишената несигурност затруднява повечето да търсят справедливост или да получат заповеди за защита. Освен това на оцелелите често не се предоставя правна или икономическа помощ поради широкия мащаб на нуждите.

„Виждаме отново и отново, че оцелелите не могат да се върнат безопасно към нормалния си живот, често нямат безопасно място, където да отидат. Така че спешният подслон или безопасните домове са най-голямата нужда, цитирана от оцелелите от сексуално насилие“, каза Диана Манила Аройо, ръководител на мисията на MSF в Хаити.

Според доклад на Организацията на обединените нации (ООН) правната система на Хаити в момента е парализирана. Въпреки усилията на министър-председателя Аликс Дидие Филс-Еме да обнови съдебната система през 2024 г., напредъкът в залавянето на извършителите е бавен. Към момента няма арестувани.

В момента бандите контролират приблизително 85 процента от Порт-о-Пренс. Приблизително 1,2 милиона деца са под постоянна заплаха от въоръжено насилие. Само през 2024 г. е имало 70 процента увеличение на набирането на деца в банди. Смята се, че половината от всички членове на бандата са деца, като някои са на осем години.

Това се дължи на колапса на социалните услуги за деца в Хаити, особено на образованието. Според УНИЦЕФ над 300 000 деца са претърпели прекъсвания в образованието си поради повтарящи се разселвания и широко разпространена несигурност. Тъй като нямат начини да печелят или да получат достъп до услуги за защита, много хаитянски деца се присъединяват към въоръжени групи, за да избегнат насилието.

„Много са взети насила. Други са манипулирани или водени от крайна бедност. Това е смъртоносен цикъл: децата се набират в групи, които подхранват собственото си страдание“, каза Елдър.

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА

Ръководителят на отдела за оцеляване и развитие на децата на УНИЦЕФ за Хаити, Джанлука Фламини, посети приют за разселени лица през 2025 г., за да говори с разселените общности за техния опит. Диусика, 13-годишно момиче от Хаити, живеещо в приюта, каза на Фламини, че децата отчаяно „се нуждаят от образование. Твърде много млади хора носят оръжия.

След бандитските атаки в Кенскоф в края на януари, нивата на разселване скочиха. Според данни на Международната организация по миграция (МОМ) общо 3139 души са били разселени само от тези атаки. Над 1 милион души са били разселени през 2024 г., 500 000 от които са деца. Освен това процентът на разселване в Порт-о-Пренс се е увеличил с приблизително 87 процента от 2023 г. насам.

Степента на насилие също скочи рязко през последната година. Според оценки на Save the Children, 2024 г. е била най-смъртоносна година за децата и техните семейства от избухването на гангстерско насилие през 2022 г. Приблизително 289 деца са били убити миналата година, отбелязвайки 68% увеличение от 2023 г. Средно 24 деца са били убити през всеки месец на 2024 г.

Хуманитарните операции видяха многобройни ограничения през 2024 г. и 2025 г. През последното тримесечие на 2024 г. MSF, които изиграха важна роля в предоставянето на директна медицинска помощ на хаитяните, обявиха, че трябва временно да спрат операциите след поредица от атаки срещу медицински персонал. Въпреки че MSF възобнови услугите си 22 дни по-късно, Хаити продължи да се сблъсква с недостиг на медицински консумативи и персонал.

Понастоящем фондът за реагиране на ООН от 674 милиона долара за Хаити е финансиран само на 42 процента. За да осигурят адекватно подкрепа за милионите хаитяни в разгара на тежка хуманитарна криза, е наложително хуманитарните организации да могат да увеличат отговорите. Съветът за сигурност на ООН продължава да призовава международната общност да увеличи услугите за защита.⁵

⁵ IPS - Inter Press Service: Sexual Violence and Displacement: Disproportionate Threats to Children in Haiti, 12 February 2025 https://www.ipsnews.net/2025/02/sexual-violence-displacement-disproportionate-threats-children-haiti/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=sexual-violence-displacement-disproportionate-threats-children-haiti [accessed 12 March 2025]

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

Справката е изготвена в съответствие с „Методологията на Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, за изготвяне на информация за страните на произход“ (2023 г.) и е съставена изцяло на базата на внимателно подбрани и публично достъпни външни източници на информация, като всички използвани източници и уебсайта, на който са публикувани, са посочени в бележка под линия на съответното място в документа.

В справката не се съдържа мнение, оценка или анализ на ситуацията в дадена държава, направени от Дирекция „Международна дейност“ на Държавната агенция за бежанците при МС.

Информацията в справката не следва да се използва като единствено доказателство при взимането на решение по молба за международна закрила.

Фактите, посочени в информацията, с изключение на неоспоримите и ноторно известните, са проверени в няколко източника. Ако определено събитие, лице или организация не са споменати в справката, това не означава, че такова събитие не се е случило или такова лице или организация не съществуват.

П.А./12.03.2025 г.

Директор:

(Ирина Данчева)

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

